ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΠΡΟΝΟΙΑ
ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Η΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1918. ΑΡΙΘ. 181

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΙΓ΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

Μᾶς περιμένει θάνατος, ἀλλὰ καὶ ἀνάστασις. Ἔρχεται ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ σῶμά μας, γῆ, θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ψυχή μας θὰ περιμένῃ νέαν ἐπανασύνδεσιν αὐτῆς μετὰ τοῦ σωματικοῦ της περιβλήματος, ζωοποιουμένου καὶ ἀφθαρτιζομένου. Πότε θὰ γείνῃ ἡ ἐπανασύνδεσις αὐτη, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ λείψουν οἱ νεκροί, διὰ νὰ εἶνε ὅλοι ζῶντες, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ δίκαιοι θὰ φανερωθοῦν ἐν δόξῃ; Ὅταν θὰ φανερωθῇ καὶ πάλιν ἐνώπιον τῶν ἀνθρωπίνων ὀφθαλμῶν ὁ Χριστός· θὰ φανερωθῇ δὲ διὰ τῆς δευτέρας παρουσίας του πρὸς καθολικὴν κρίσιν καὶ καθολικὴν ἀνταπόδοσιν.

Ἀπὸ τὴν κρίσιν ἐκείνην δὲν θὰ λείψῃ κανείς, καὶ κανεὶς δὲν θ᾽ ἀποφύγῃ τὴν ἀνταπόδοσιν δι᾽ ὅσα εἶπε καὶ ἐσκέφθη καὶ ἐπεθύμησε καὶ ἠθέλησε καὶ ἔπραξε κατὰ τὸν ἐπίγειον βίον του. Διὰ τοῦτο, ἐὰν οἱ δίκαιοι θὰ φανερωθοῦν ἐν δόξῃ, οἱ ἄνομοι θὰ φανερωθοῦν ἐν ἀτιμίᾳ. Ἐὰν οἱ πρῶτοι θὰ ἔχουν ἀνάστασιν μακαριότητος, οἱ δεύτεροι θὰ ἔχουν ἀνάστασιν κολάσεως.

Ποῖος εἶνε ὁ τρόπος τῆς ἀποφυγῆς τῆς κατακρίσεως καὶ καταδίκης; Εἷς καὶ μόνος. Νὰ ἐπωφεληθῶμεν τὸν χρόνον, τὸν ὁποῖον χαρίζει ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἐπίγειόν μας ὕπαρξιν, ὅπως ἀπεκδυθῶμεν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον μὲ τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς πράξεις του καὶ ἐνδυθῶμεν τὸν νέον ἄνθρωπον, ὅστις μᾶς ἐδόθη κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ ἐνανθρωπήσαντος ἀρχηγοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡρισμένως εἰς τὴν ἀποστολικὴν περικοπὴν τῆς σήμερον ὀνομάζει ὁ Παῦλος καὶ μᾶς καλεῖ ν' ἀπεκδυθῶμεν τὰ ἑξῆς ράκη τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα καὶ φρικτὰ μᾶς ἀσχημίζουν καὶ τρομερὰ μᾶς βλάπτουν καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μᾶς καθιστοῦν ἀπερριμμένους καὶ ἀπαρουσιάστους. Εἶνε δὲ ταῦτα ἡ πορνεία, πᾶσα ἄλλη σωματικὴ ἁμαρτία, ἡ ἐμπάθεια, ἡ καθόλου ἄνομος καὶ κακὴ ἐπιθυμία, ἡ πλεονεξία — διόλου μὴ διαφέρουσα ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρίαν — ἡ ὀργή, ὁ θυμός, ἡ βλασφημία.

Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν νὰ λέγωμεν καθ' ἑαυτούς· πίστιν ἔχομεν, προσευχὰς κάμνομεν, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μεταβαίνομεν, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐξομολογούμεθα καὶ κοινωνοῦμεν· ὥστε, ὅταν θὰ φανερωθῇ καὶ πάλιν, κριτὴς πλέον καὶ μισθαποδότης ὁ Χριστός, θὰ φανερωθῶμεν καὶ ὑμεῖς τίμιοι καὶ δοξασμένοι. Ἡ πίστις μας πρέπει νὰ γείνῃ καθαρά, ἀκηλίδωτος, λευκὴ διὰ τῆς θερμῆς καὶ εἰλικρινοῦς μετανοίας, διὰ τῆς γνησίας χριστιανικῆς ζωῆς.

Ἀλλὰ φέρομεν ἐντός μας τὰ σπέρματα τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου καὶ μᾶς ἐπικάθηνται, ἀπὸ τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας, στερεὰ προσκολλημένα, τὰ ῥάκη αὐτοῦ;

Ἐδῶ λοιπὸν χρειάζεται ἡ μεγάλη καὶ πρόθυμος καὶ συστηματικὴ ἐργασία, ὅπως ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὰ πονηρὰ ταῦτα σπέρματα, ὅπως ἀπελευθερωθῶμεν ἀπὸ τὰ δυσειδῆ καὶ δυσώδη ταῦτα ῥάκη. Καὶ τὸ θάρρος πρὸς τοῦτο καὶ τὸ τίμιον καὶ ἀξιομίμητον παράδειγμα μᾶς δίδουν οἱ ἀρχαῖοι χριστιανοί, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔγραφεν ὁ Παῦλος.

Τί ἦσαν αὐτοί, πρὶν ἢ δεχθοῦν τὸ χριστιανικὸν βάπτισμα πρὶν ἢ εἰσέλθουν εἰς τοὺς κόλπους τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας; Ὁ ἀπόστολος μᾶς τὸ δηλώνει. Ἦσαν *υἱοὶ τῆς ἀπειθείας*, ἤτοι παραβάται τῶν θείων ἐντολῶν, ἐπιρρεπεῖς εἰς ἀκαθαρσίας ποικίλας, εἰς ἐπιθυμίας κακάς, εἰς πλεονεξίαν, εἰς ὀργήν, εἰς θυμόν, εἰς ἐμπάθειαν, εἰς βλασφημίαν. Καὶ ὡς τοιοῦτοι ἦσαν καὶ ὑπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ.

Τί ἔγειναν ὅμως ὕστερον; υἱοὶ εὐλογίας καὶ ἀγάπης, οἱ ὁποῖοι φιλοτιμήθησαν καὶ ἠγωνίσθησαν ν' ἀποβάλουν τὰ παλαιὰ καὶ νὰ ἐνδυθοῦν πᾶσαν ἀρετὴν ἀπαραίτητον εἰς τὸ νὰ τοὺς καταστήσῃ ἠθικῶς εὐπροσώπους καὶ παρουσιασίμους μετὰ προσδοκίας συμμετοχῆς τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐνδόξου φανερώσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἐκοπίασαν; Ἀλλ' ὤφειλον νὰ κοπιάσουν καὶ τοῖς συνέφερεν ὁ κόπος οὗτος. Ὁ δὲ Θεὸς ηὐλόγησε τὸν κόπον των καὶ τὸν ἀνέδειξε καρποφόρον· διότι εἶνε ἕτοιμος νὰ βοηθῇ πάντα ἄνθρωπον πρὸς σωτηρίαν καὶ αἰωνίαν δόξαν του· ἀρκεῖ μόνον νὰ καταβάλληται καὶ ἐξ ἡμῶν ἡ ἀπαιτουμένη προσπάθεια. Οὐδ' ἦσαν μόνοι οἱ πιστοὶ τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς, οἱ ὁποῖοι ἠξιώθησαν τῆς ὡραίας ταύτης μεταμορφώσεως, ἀναδειχθέντες ἄνθρωποι νέοι ἀντὶ ἀνθρώπων παλαιῶν· ἑκατομμύρια ἠκολούθησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ των. Ὅλοι δὲ οὗτοι, ἔχοντες ἀδυναμίας, κακὰς ἕξεις, ἐπιθυμίας πολὺ κοσμικάς, ἔρωτας σαρκὸς καὶ ὕλης καὶ κενοδοξίας καταδικασμένους ἀπὸ τὸν Θεόν, ὀργίλοι οὗτοι, ἐμπαθεῖς ἐκεῖνοι, πλεονέκται, βλάσφημοι οἱ ἄλλοι, διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς χάριτος καὶ διὰ τῆς προσευχῆς των καὶ τῶν ἠθικῶν ἀγώνων των, ἀπετίναξαν τὴν παλαιὰν ἀσχημίαν καὶ περιεβλήθησαν τὸν χιτῶνα τῶν ἀρετῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ἄς τοὺς μιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς. Συμφέρον μας εἶνε· εἶνε καὶ καθῆκόν μας· ἐξ αὐτοῦ δὲ θὰ κανονισθῇ ἡ αἰωνία τύχη μας. Ὥστε ὑπάρχουν ὅλοι οἱ λόγοι, οἱ ἱκανοὶ νὰ μᾶς ὠθήσουν εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην, τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἄλλη εὐγενεστέρα καὶ σκοπιμωτέρα.

Ἐντὸς τοῦ στροβίλου τῆς ζωῆς ἀπορροφοῦν τὸν ἄνθρωπον αἱ βιοτικαὶ προσπάθειαι καὶ εἰς αὐτὰς κατεξαντλοῦνται ὅλοι μας αἱ δυνάμεις. Ἀλλὰ συνετὸς εἶνε ἐκεῖνος ὅστις συνδυάζει τὰ πρόσκαιρα μὲ τὰ παντοτινά, τὰ σωματικὰ μὲ τὰ πνευματικὰ καὶ δὲν θυσιάζει τὴν αἰωνιότητα χάριν τῆς στιγμῆς.

Ἐὰν ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ κέρδος, τί μεγαλήτερον ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τῶν θείων ἀγαθῶν; Ἐὰν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ὡραιότητα καὶ τὴν εὐπρέπειαν, τί ζηλευτότερον ἀπὸ τὸ νὰ ἀποβάλωμεν τὰς ἀσχημίας τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου καὶ ν' ἀνακαινισθῶμεν κατ' εἰκόνα αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ;

Ὅλαι αὗται αἱ ἀπόψεις ἂς ἐνισχύσουν τὰς προσπαθείας μας

πρὸς ἠθικὴν ἀποκάθαρσιν καὶ ἀνακαίνισιν τοῦ ἑαυτοῦ μας. Καὶ εἰ
ιὸν ἀγῶνα τοῦτον ἂς μετάσχωμεν ὅλοι, πλούσιοι καὶ πτωχοί, ἀγράμ
ματοι καὶ λόγιοι, κλῆρος καὶ λαός, οἱ ἄνω καὶ οἱ κάτω· διότι ἀπ
τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσπαθείας ταύτης καὶ τοῦ ἀγῶνος τούτου ἐξαρ
τᾶται ἡ μεγίστη ἐπιτυχία ἢ ἡ ἐσχάτη καὶ ἀνεπανόρθωτος χρεοκο
πεία τῆς ζωῆς μας εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΙΩΓΜΟΝ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΑΥΡΗΛΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΕΣ

Δ'.

Κατώρθωσε προσέτι ἡ Μαρκία ν' ἀπελευθερώσῃ καὶ τοὺς ἐ
Σαρδονίᾳ μάρτυρας τοὺς δουλεύοντας ἐν τοῖς λατομίοις, ἐπιτυχοῦσ
παρὰ τοῦ Κομμόδου ἐπιστολὴν «ἀπολυσίμην», ἣν ἐκόμισεν ἐν Σαρ
δονίᾳ ὁ πρεσβύτερος Ὑάκινθος [1]).

Καίτοι δὲ «μεταβέβλητο ἐπὶ τὸ πρᾶον τὰ καθ' ἡμᾶς, εἰρήνη
σὺν θείᾳ χάριτι τὰς καθ' ὅλης τῆς οἰκουμένης διαλαβούσης ἐκκλη
σίας», ὡς ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ὁ Εὐσέβιος [2]), ἐν τούτοις διοικηταί τινε
ἐφήρμοζον κατὰ τῶν χριστιανῶν μέτρα ἀνάλογα πρὸς τὸν φανατι
σμὸν αὐτῶν. Ὅθεν καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Κομμόδου ἐστιγματίσθη ἕνεκ
τοῦ χριστιανικοῦ αἵματος τοῦ ῥεύσαντος ἐκ θυμάτων τιμίων.

Ἐν Νουμιδίᾳ τὴν 17 ἰουλίου τοῦ 180 ἐμαρτύρησαν οἱ καλού
μενοι martyres Scillitani, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς διασωθείσης μέ
χρις ἡμῶν δικαστικῆς ἀνακρίσεως, ἧς τὸ γνήσιον γενικῶς ἀναγνω
ριζόμενον, ὑπόκειται ἅμα καὶ ὑπόδειγμα ἐν τῇ κριτικῇ ἐρεύνῃ πα
ρεμφερῶν γραπτῶν μνημείων. Ὁ ἀνθύπατος Σατουρνῖνος μετὰ τὴ
λακωνικωτάτην ἀνάκρισιν «decretum ex tabella recitavit: Spe
ratum, Nartzalum Cittinum, Donatum, Vestiam, Secundam
et ceteros ritu Christiano se vivere confessos, quoniam
oblata sibi facultate at Romanorum morem redeundi ob
stinanter perseveraverunt, gladio animadverti placet. Spe
ratus dixit: Deo gratias agimus. Nartzalus dixit: Hodie
martyres in coelis summus: Deo gratias.

---

[1]) Ἱππολύτου, ἔνθ' ἀν. [2]) Εὐσεβίου, ἐκκλ. ἱστ. V, 21.

Saturninus proconsul per praeconem dici Jussit: Spetum, Nartzalum, Cittinum, Veturium, Felicem, Aquilinum, ɔnatam, Secundam duci Jussi.

Universi dixerunt: Deo gratias [1]).

Ὁ αὐτὸς ἀνθύπατος κατεδίκασεν ἑτέρους τέσσαρας Χριστιανοὺς θάνατον [2]), ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ περὶ τὸ 184 ἢ 185 ὁ ἀνθύπατος ρειος Ἀντωνῖνος καταδιώκων τοὺς χριστιανοὺς ἠνάγκασε τούτους προσέλθωσιν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ παρρησίᾳ νὰ ὁμολογήσωσι τὸν ιστόν. Ἀλλ᾽ ὁ Ἄρειος μὴ τολμήσας νὰ καταδικάσῃ ὁλόκληρον πλῆθος ἐκεῖνο, ἀπέκρυψε τὴν ἐπὶ τῇ τόλμῃ τῶν χριστιανῶν καπληξιν ἅμα καὶ τὸν φόβον αὐτοῦ, ἀνακράξας· «Ὦ δειλοί, εἰ θέε ἀποθνήσκειν κρημνοὺς ἢ βρόχους ἔχετε [3])»

Ἀλλ᾽ ἀναμφιβόλως κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἐπίσημον θέσιν κατέχει μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ ρωμαίου γερουσιαστοῦ Ἀπολλωνίου, οὗ ἀνευρεθεῖσα ἀπολογία ἐγένετο ὑποκείμενον ἰδίας ἐρεύνης ὑπὸ ἐπινῶν κριτικῶν, τῶν πλείστων ἀποδεχομένων τὴν γνησιότητα αὐτῆς. κτὸς δὲ τῶν ἄλλων, ἠσχολήθησαν ἐπὶ τῆς ἀπολογίας ὁ Seeberg, τις νομίζει ὅτι τὸ τοῦ Ἀπολλωνίου ἐπίθετον Σακκέας εἶνε παραορὰ τοῦ ὀνόματος Ζακχαῖος [4]), ὁ Klette [5]) οὗ τὰ συμπεράσματα ολουθεῖ καὶ ὁ Hilgenfeld [6]), ὁ Χρυσ. Παπαδόπουλος [7]) καὶ ὁ γνωὸς ἱερεὺς πρίγκηψ Max [8]).

---

[1]) Passio sanct. scillitanorum- ἐν Knopf Ausgewählte Märtyrerakten, 34-36.

[2]) P. Allard, Hist. des persécutions τ. I, σ. 445.

[3]) Tertulliani, ad Scapulam, 5.

[4]) R. Seeberg, Ἀπολλὼς ὁ καὶ Σακκέας· ἐν «Theologisches Literaturtt«, τ. 21 (1900), σ. 225.

[5]) E. Th. Klette, Der process und die acta s. Apollonii· ἐν «Texte und ters.», XV, 2. Leipzig 1897.

[6]) Die apologie des Apollonius von Rom· ἐν «Zeitschrift für Wissenaftliche Theologie» τ. 41 (1898), σ. 185-203.

[7]) Ἱστορικαὶ μελέται, σ. 56.

[8]) Δημοσιεύων ὁ Max τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τῆς ἀπολογίας καὶ λατινικὴν άφρασιν ἐκ τοῦ ἀρμενικοῦ κειμένου, φιλοπονηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μεχιταριστοῦ Βενετίας Β. Sargiscan, συγκρίνει τὰ δύο κείμενα καὶ ἐξετάζει αὐτὰ ἐξ ψεως δογματικῆς, ἠθικῆς καὶ ἀπολογητικῆς παρατιθέμενος τὰ παράλληλα ιία τῶν πατέρων. (Max Prinz von Sachen, Der hl. märtyrer Apollonius ι Rom. Eine historische-Kritische studie. (Mainz, 1903) σ. VII-88.

Ὁ Ἀπολλώνιος καταγγελθεὶς ὑπό τινος τῶν δούλων αὐτο
προσήχθη ἐνώπιον τοῦ ἀνθυπάτου Περρενίου, διατάξαντος αὐτὸν
θύσῃ εἰς τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Κομμόδου. Ἀλλ᾽
ρωμαῖος συγκλητικὸς ἐνώπιον πλήθους συγκλητικῶν καὶ σοφῶν μ
γάλων» μετὰ θαυμαστοῦ θάρρους καὶ παρρησίας ἀπήγγειλε τὴν ἀπ
λογίαν αὐτοῦ, ἐξεικονίσας ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸν χριστιανισμ
καὶ συγκρίνας τὰ τότε φιλοσοφικὰ συστήματα πρὸς τὰς ἀληθεί
αὐτοῦ. «Οὗτος ὁ Σωτὴρ ἡμῶν—εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος—Ἰησοῦς Χρ
στὸς ὡς ἄνθρωπος γενόμενος ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, κατὰ πάντα δίκαι
καὶ πεπληρωμένος θείᾳ σοφίᾳ φιλανθρώπως ἐδίδαξεν ἡμᾶς τίς
τῶν ὅλων θεὸς καὶ τί τέλος ἀρετῆς ἐπὶ σεμνὴν πολιτείαν ἁρμόζ
πρὸς τὰς τῶν ἀνθρώπων ψυχάς· ὃς διὰ τοῦ παθεῖν ἔπαυσεν τ
ἀρχὰς τῶν ἁμαρτιῶν. ἐδίδαξεν γὰρ θυμὸν παύειν, ἐπιθυμίαν μετρε
ἡδονὰς κολάζειν, λύπας ἐκκόπτειν, κοινωνικοὺς γίνεσθαι, φιλίαν α
ξειν, κενοδοξίαν καθαίρειν, πρὸς ἄμυναν ἀδικούντων μὴ τρέπεσθ
διὰ τὸν τῆς δίκης θεσμὸν θανάτου καταφρονεῖν, οὐ διὰ τὸ ἀδικ
ἀλλὰ διὰ τὸ ἀνέχεσθαι ἀδικουμένους, ἔτι δὲ νόμῳ τῷ ὑπ᾽ αὐτοῦ δ
θέντι πείθεσθαι, βασιλέα τιμᾶν, θεὸν σέβειν μόνον ἀθάνατον, ψυχ
ἀθάνατον πιστεύειν, δίκην μετὰ θάνατον πεπεῖσθαι, γέρας πόν
ἀρετῆς μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐλπίζειν παρὰ θεοῦ δοθησομένην τ
εὐσεβῶς βιώσασιν. ταῦτα διδάξας ἡμᾶς ἐνεργῶς καὶ πείσας μ
πολλῆς ἀποδείξεως δόξαν μὲν αὐτὸς ἀρετῆς μεγάλην ἀπηνέγκα
ἐφθονήθη δὲ πρὸς τῶν ἀπαιδεύτων, καθ᾽ ἃ καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ δίκα
τε καὶ φιλόσοφοι· οἱ γὰρ δίκαιοι τοῖς ἀδίκοις ἄχρηστοι. Δήσω
τὸν δίκαιον ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστιν. καὶ τῶν παρ᾽ Ἕλλησι
τις, ὡς ἀκούομεν· Ὁ δὲ δίκαιος, φησίν, μαστιγωθήσεται, στρεβ
θήσεται, ἐκκαυθήσεται τὼ ὀφθαλμώ, τελευτῶν πάντα τὰ κακὰ
θὼν ἀνασκολοπισθήσεται. ὥσπερ οὖν Σωκράτους οἱ Ἀθηναῖοι
κοφάνται ἀδίκως κατεψηφίσαντο πείσαντες καὶ τὸν δῆμον, οὕ
καὶ τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς διδασκάλου τε καὶ σωτῆρος ἔνιοι τῶν πανο
γων κατεψηφίσαντο, δήσαντες αὐτόν, ὥσπερ καὶ τοὺς (πρὸ αὐ
προφήτας, οἵτινες πολλὰ προεῖπον ἔνδοξα περὶ τοῦ ἀνδρός, ὅτι
οὗτός τις ἀφίξεται πάντα δίκαιος καὶ ἐνάρετος, ὃς εἰς πάντα εὐπ
σας ἀνθρώπους ἐπ᾽ ἀρετῇ πείσει σέβειν τὸν πάντων Θεόν, ὃν ἡ
φθάσαντες τιμῶμεν, ὅτι ἐμάθομεν σεμνὰς ἐντολάς, ἃς οὐκ ᾔδε

καὶ οὐ πεπλανήμεθα· εἰ δὲ καὶ πλάνη τις εἴη τοιαύτη ὡς καθ᾽ ὑμᾶς ἡ λέγουσα ψυχὴν μὲν ἀθάνατον, δίκην δὲ μετὰ θάνατον καὶ γέρας ἀρετῆς ἐν τῇ ἀναστάσει καὶ Θεὸν δικαστήν, ἡδέως ἂν τὴν τοιαύτην ἀπάτην ἀποφερόμεθα, δι᾽ ἧς μάλιστα τὸ καλῶς βιοῦν μεμαθήκαμεν, τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα ἀπεκδεχόμενοι, καίτοι τὰ ἐναντία πάσχοντες [1])».

Ἡ ἀπολογία αὕτη, ἀναμφιβόλως οὖσα ἡ ἐν τῇ ἀπωλεσθείσῃ συναγωγῇ τῶν μαρτυρίων τοῦ Εὐσεβίου περιλαμβανομένη καὶ πολὺ ἐπιχέουσα φῶς ἐν τῇ ἐξετάσει τῶν ἀντιγράφων τῶν μαρτυρικῶν δικῶν, πλήρως δικαιολογεῖ τὰ περὶ τοῦ Ἀπολλωνίου λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου, ἐγκωμιάζοντος αὐτὸν ὡς ἄνδρα ἐπὶ παιδείᾳ καὶ σοφίᾳ βεβοημένον [2]).

Μαρτυρίας ἄλλας αὐθεντικὰς καὶ ἀναντιρρήτους περὶ Χριστιανῶν ἐν μαρτυρίῳ τελειωθέντων στερούμενοι, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἐπὶ Κομμόδου εἶχον μετριασθῆ αἱ εἰς θάνατον καταδίκαι τῶν χριστιανῶν· τοῦ δὲ Εἰρηναίου τὸ «multitudinem martyrum» εἶνε ἔκφρασις μὴ ἐπικυρουμένη ὑπὸ τῶν γεγονότων.

Ὁ χριστιανισμὸς ἐν τούτοις ἐξηπλοῦτο μετὰ θαυμαστῆς ταχύτητος, ὥστε ἔνθους ὁ Τερτυλλιανὸς ἔγραφε· «χθιζοί ἐσμεν καὶ τὰ ὑμέτερα πάντα πληροῦμεν, τὰς πόλεις, τὰς νήσους, τὰ φρούρια, τὰς ἀποικίας, τὰ στρατόπεδα αὐτά, τὰς φυλάς, τοὺς συλλόγους, τὰ ἀνάκτορα, τὴν γερουσίαν, τὴν ἀγοράν· μόνους τοὺς ναοὺς κατελίπομεν ὑμῖν [3])».

***

Ἐκ τῆς ἐξιστορήσεως τῶν ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Κομμόδου διαδραματισθέντων, παρατηροῦμεν συγκεφαλαιωτικῶς, ὅτι ἐφ᾽ ὅσον ὁ χριστιανισμὸς παρουσιάζετο οὐ μόνον ἀνατραπεὺς τῆς ἐθνικῆς θρησκείας ἀλλὰ καὶ τῶν τότε ἐπικρατούντων πολιτικῶν συστημάτων, ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἐπιδιώκων διὰ τῆς ἀναλάμψεως τοῦ ἀρχαίου ρωμαϊκοῦ πνεύματος τὴν βελτίωσιν τῆς πολιτείας, ἀρρήκτως συνδεδεμένης μετὰ τῆς ἐθνικῆς θρησκείας, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν ν᾽ ἀνεχθῇ τὸν χριστιανισμόν. Εἰς τὸ θεμελιῶδες τοῦτο σφάλμα διωλίσθησαν

---

[1]) Μαρτύριον Ἀπολλ. 36. 40. [2]) Εὐσεβίου, ἐκκλ. ἱστ. V, 21.

[3]) Tertulliani, apoget., 37. — Ad nationes, I, 17. — Adv. Judaeos, 13. — E. Renan, Marc-Aurèle, σ. 446.

πάντες οἱ ἀπηνεῖς διῶκται τῆς νέας θρησκείας, ἧς τὴν μὲν ζωτικότητα καὶ τὸ μέλλον ἀκρίτως παρεῖδον, τὰς δὲ ἀκαταβλήτους αὐτῆς ἠθικὰς δυνάμεις δὲν μετεχειρίσαντο πρὸς ἀνάπλασιν τοῦ ρωμαϊκοῦ ὀργανισμοῦ. Ὁ Μάρκος Αὐρήλιος παρεξηγῶν τὴν ὑπέροχον τῶν χριστιανικῶν θυμάτων αὐταπάρνησιν καὶ προσπαθῶν διὰ τῆς ἐξοντώσεως τῆς ὑγιεστέρας καὶ ἠθικῶς ἰσχυροτέρας μερίδος τοῦ κράτους αὐτοῦ ν᾿ ἀναπτερώσῃ τὰ ἀρχαῖα ἤθη τῶν Ρωμαίων, ἠστόχει καιριώτατα περὶ τὰς σκέψεις αὐτοῦ. Ὁ ὑπ᾿ αὐτοῦ λοιπὸν κινηθεὶς ἀπηνὴς διωγμὸς καὶ αἱ τῶν χριστιανῶν θανατώσεις ἀντὶ νὰ θανατώσωσι τὴν χριστιανικὴν ἰδέαν, τοὐναντίον ταύτην μὲν ἐκράτυναν, ἐθανάτουν δὲ τὴν ρωμαϊκὴν πολιτείαν, ἐξ ἧς ἀπεσπῶντο ὁσημέραι οἱ ἠθικώτεροι τῶν πολιτῶν. Ἀπερχόμενος δὲ τοῦ κόσμου τούτου ὁ Μάρκος Αὐρήλιος θὰ συναπεκόμιζε πάντως καὶ ὀδυνηρὰν ἀπογοήτευσιν βλέπων τὸν χριστιανισμὸν εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ἠμπεδωμένον καὶ θαυμασίως ἐπιδιδόντα. Τοιοῦτον εὗρε τὸν χριστιανισμὸν καὶ ὁ Κόμμοδος, ὅστις περὶ ἄλλα μεριμνῶν καὶ τυρβάζων δὲν εἶχε καιρὸν ν᾿ ἀσχοληθῇ καὶ περὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, ὠφεληθέντος οὕτω ἀρνητικῶς. Ἐὰν δὲ ἐσημειώθησαν καί τινες αἱματηροὶ θάνατοι τῶν χριστιανῶν ἐπὶ Κομμόδου, ὠφείλοντο οὗτοι εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῶν κατὰ τόπους διοικητῶν, γινωσκόντων ὅτι ἴσχυε τὸ διάταγμα τοῦ Τραϊανοῦ. Ἀλλὰ κακὸς δαίμων τὴν θαυμασίαν ταύτην ἐπίδοσιν φθονήσας, ἔσπειρεν ἐν τῇ νεαρᾷ ἐκκλησίᾳ ζιζάνια διχονοίας, μεγάλα δεινὰ ἐπενεγκόντα, ὡς ἐκ τῶν ἐπὶ Σεπτημίου Σευήρου διαδραματισθέντων ἐμφαίνεται, καὶ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τῇ ἐκδοθησομένῃ πλήρει περὶ τῶν μαρτύρων μελέτῃ μου.

ΜΙΚΡΑ ΑΡΘΡΑ

Ἡ χριστιανικὴ χρῆσις τοῦ Πλούτου.

«Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν».
(Πράξ. κ΄. 35).

Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἡλικία ἡμῶν, εὐχαριστούμεθα, ὅταν λαμβάνωμεν δῶρα· τὰ παιδία δίδουν προσοχήν, ἰδίᾳ, εἰς τὸ ἀντικείμενον· βραδύτερον, ἡμεῖς διαβλέπομεν ἐν αὐτῷ τὴν διάθεσιν τῆς

καρδίας, τὴν ἔνδειξιν συμπαθείας, καὶ καθιστάμεθα εὐτυχεῖς ἐπὶ τούτῳ.

Ὑπάρχει, ἐν τούτοις, εὐτυχία ἀκόμη μεγαλητέρα ταύτης. Περισσοτέρα χαρὰ προέρχεται ἐκ τοῦ δίδειν, ἢ ἐκ τοῦ λαμβάνειν. Ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπε τοῦτο, καὶ τὸ ἐγνώριζεν ἐκ πείρας, διότι Αὐτὸς ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ δώρου. Ἐδώρησε τὴν ζωὴν Αὐτοῦ χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου, καὶ τὸ δῶρον φθάνει μέχρι τοῦ Σταυρικοῦ Θανάτου καὶ ἦτο εὐτυχὴς ἐπὶ τούτῳ.

Ἴσως λέγεις: «Ἀλλὰ διατὶ ἐγὼ αἰσθάνομαι τόσην δυσκολίαν νὰ δίδω ἔστω καὶ ἐκ τοῦ περισσεύματός μου;» Τοῦτο εἶναι ἁπλούστατον. Ὁ Κύριος ἔδιδε μετὰ χαρᾶς, διότι ἠγάπα. Ἐρώτησον μίαν μητέρα τὸ μυστικὸν τῆς χαρᾶς αὐτῆς, ὅταν δίδῃ τὴν περιουσίαν της, τὴν ὑγείαν της, χάριν τῆς θεραπείας τοῦ υἱοῦ της. Διότι ἀγαπᾷ αὐτὸν περιπαθῶς. Ἂς γίνωμεν χριστιανοί, φιλόστοργοι, καὶ τότε θὰ αἰσθανώμεθα καὶ ἡμεῖς πολλὴν χαρὰν ἐν τῷ διδόναι.

Ὅταν δίδωμεν, ἀποκαθιστῶμεν ἐν μέρει τὴν ἰσορροπίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην.

Ὅταν δίδωμεν, ἀγαπῶμεν.

Ὅταν δίδωμεν, ἀποκτῶμεν φίλους διὰ φθαρτῶν μέσων.

Ὅταν δίδωμεν, πλουτίζομεν ἑαυτούς, ἐν τῇ πραγματικῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως.

Ὅταν δίδωμεν, βαδίζομεν, τέλος, ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Κυρίου ἡμῶν, εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ ζῶμεν ἀδελφικῶς.

Πλούσιε, ὅστις, μὲ ὅλα σου τὰ ἀγαθά, εἶσαι τεθλιμμένος, γνώρισον τὴν χαρὰν ταύτην. Καὶ διὰ σέ, πτωχέ, εἶνε αὕτη δυνατή. Ὑπάρχουσι πτωχότεροι σοῦ, καὶ ἔπειτα ἐκεῖνο, ὅπερ εἶναι δυνατὸν εἰς πάντας, πλουσίους τε καὶ πτωχούς, εἶναι νὰ δίδωμεν ἑαυτούς, καὶ τοῦτο, ἰδίᾳ, εἶναι ἡ μεγάλη πηγὴ τῆς χριστιανικῆς χαρᾶς.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) Ε. Α. Κ.

---

† ΑΔΩΝΙΣ ΚΥΡΟΥ

Μετὰ ὀλιγοήμερον νόσον, καθ' ἧς οὐδὲν ἴσχυσεν ἡ στοργὴ καὶ αἱ περιποιήσεις ἀφωσιωμένης οἰκογενείας καὶ τῆς ἐπιστήμης αἱ ἐνδελεχεῖς προσπάθειαι, ἐξεμέτρησε τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ τὸ ζῆν ὁ διευθυντὴς τῆς «Ἑστίας» *Ἄδωνις*

Κύρου. Κύπριος τὴν πατρίδα ἐξ οἰκογενείας πτωχῆς μὲν ἀλλὰ περιφανεῖς παρασχούσης εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μεγαλόνησον ὑπηρεσίας ὁ ἀείμνηστος Ἄδωνις, ἦλθε νεαρὸς εἰς Ἀθήνας μόνον ἐφόδιον ἔχων τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ εὐφυΐαν καὶ δαστηριότητα, καὶ ἁλματικῶς προαχθεὶς ἐν τῷ δημοσιογραφικῷ σταδίῳ εὑρέθη μετ' ὀλίγα ἔτη διευθυντὴς τῆς «Ἑστίας», ἣν ἀνύψωσε τάχιστα εἰς περιωπήν, εἰς ἣν σπανίως ἀνῆλθεν ἑλληνικὴ ἐφημερίς, καὶ κατέστησεν ἔγκυρον ἑρμηνέα τῆς πανελληνίου γνώμης σεμνόν, μετριοπαθῆ, συνετόν, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ προσοχῆς καὶ ἱκανοποιήσεως ἀναγινωσκόμενον ὑπό τε τῶν ἡμετέρων καὶ ὑπὸ τῶν ξένων τῶν τε συμπαθῶς καὶ τῶν ἐχθρικῶς πρὸς τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν δίκαια διακειμένων. Ἡ ἀτενὴς τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς προσήλωσις εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν τοῖς παλαιοτέροις χρόνοις νὰ κολληθῇ εἴς τι τῶν προσωπικῶν κομμάτων, οὐδ' ὑπῆρξέ ποτε ἐπ' αὐτοῦ ἡ «Ἑστία« μόνιμος ὑπηρέτης ὡρισμένης προσωπικῆς πολιτικῆς μερίδος, ἀλλ' ἐτάχθη παρὰ τὸ πλευρὸν ἐκείνων, παρ' ὧν προσεδοκᾶτο εὐλόγως πρακτικόν τι ἀγαθὸν ὑπὲρ τῶν γενικῶν ἐθνικῶν συμφερόντων· αὐτὴ ἡ εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα προσήλωσις ἔταξεν αὐτὸν ἐν τοῖς πρώτοις καὶ ἀπαρεγκλίτως παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ Ἀρχηγοῦ, τοῦ θεόθεν ταχθέντος ἵνα ἐκπληρώσῃ ἀτελευτήτων γενεῶν τοὺς πόθους καὶ τὰ ὄνειρα, σύμβουλον καὶ συναγωνιστὴν συνετόν, ἰσχυρόν, γνήσιον, ἀνιδιοτελῆ, ἓν μόνον ὄνειρον τρέφοντα, μίαν φιλοδοξίαν καὶ ἕνα πόθον ἔχοντα, νὰ ἴδῃ στεφανουμένους τοὺς νέους ἐνδόξους καὶ ἀθανάτους τῆς Φυλῆς ἀγῶνας διὰ τῆς ὁριστικῆς καὶ ὁλοκληρωτικῆς ἀποκαταστάσεως.

Τοιοῦτος ὢν ὁ ἀείμνηστος Ἄδωνις ἀπέβη, εἰ καὶ μὴ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸν ἐν τῷ ἔργῳ χρόνον, ἀλλὰ πάντως διὰ τὴν ὑπεροχὴν ὁ πρύτανις τῆς ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, ὁ δίδων τὸν τόνον καὶ τὴν κατεύθυνσιν εἰς τὸν ἐθνικὸν τύπον ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ζητήμασιν, ὁ καταστήσας τὴν ἐφημερίδα αὐτοῦ, ὡς εἶπε ἐν ἀπολύτῳ πραγματικότητι μεθ' ὅλου τοῦ κύρους τῆς προσωπικότητος καὶ τοῦ ἀξιώματός του ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως «ἀγλάισμα τοῦ ἑλληνικοῦ Τύπου, τιμῶν αὐτὸν καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, εἰς κόσμους μᾶλλον προηγμένους, στόμα ἀληθείας εἰς πᾶν γεγονός, στόμα εὐπρεπείας καὶ εἰλικρινείας εἰς πάντα ἀγῶνα ἰδεῶν».

Διὰ τοῦτο ὀρθότατα καὶ πραγματικώτατα ἐχαρακτηρίσθη ὁμοφώνως ὡς ἐθνικὴ ἀπώλεια ὁ θάνατος τοῦ Ἀδώνιδος Κύρου, ἀπώλεια ἥτις ἀποβαίνει πολὺ βαρυτέρα ὡς ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶς λεπτῶν περιστάσεων ἃς διερχόμεθα, καθ' ἃς ὁ ἐθνικὸς Τύπος καὶ ἡ κοινὴ τοῦ Ἔθνους γνώμη εἶχον ἰδιάζουσαν ἀνάγκην τῆς ἐπιβαλλούσης φυσιογνωμίας καὶ τῆς πεφωτισμένης αὐτοῦ διανοίας ἐν τῇ δημοσιογραφικῇ ἀντιλήψει καὶ διαχειρίσει τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων. Καὶ εὐλογώτατον ὡς ἐκ τούτου τὸ γενικὸν πένθος τὸ ἐκδηλωθὲν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ καὶ δικαία ἡ δημοσίᾳ δαπάνῃ ταφὴ καὶ αἱ ἄλλαι τιμῆς πρὸς τὸν ἀείμνηστον Ἄδωνιν καὶ συμπαθείας πρὸς τὴν ἀπορφανισθεῖσαν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἐνδείξεις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν τὰ πρῶτα ἐν τῇ πολιτείᾳ, τοῖς γράμμασι καὶ τῇ παρ' ἡμῖν κοινωνίᾳ καθόλου φερομένων.

Χ. Ι. Π.

† ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Τῇ προπαρελθούσῃ Παρασκευῇ μετὰ μακρὰν καὶ ἔμμονον νόσον ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Φίλιππος Π. Παπαδόπουλος, Καθηγητὴς τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας ἐν τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ.

Ὁ ἀείμνηστος Παπαδόπουλος, ἐκ πατρὸς ἱερέως γεννηθεὶς ἐν Βάρνῃ, τὰ μὲν πρῶτα γράμματα ἐσπούδασεν αὐτόθι τε καὶ ἐν τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ, ἀνωτέρων δὲ θεολογικῶν μαθημάτων ἠκροάσατο ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ καὶ εἶτα ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις Λειψίας, Τυβίγγης καὶ Βερολίνου. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐπιστρέψας εἰς Τουρκίαν διωρίσθη (1880) Καθηγητὴς τῶν τῆς Πρακτικῆς ἰδίως Θεολογίας μαθημάτων ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ, συνδιδάσκων καὶ ἐν τῇ γειτνιαζούσῃ Ἐμπορικῇ Σχολῇ, εἶτα δ' ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα (1888), διετέλεσεν Ἑλληνοδιδάσκαλος καὶ εἶτα Καθηγητὴς τοῦ Διδασκαλείου καὶ τοῦ Ἀρσακείου μέχρι τοῦ 1898, ὁπότε διωρίσθη Καθηγητὴς ἐν τῇ Ἐκκλησ. Ῥιζαρείῳ Σχολῇ. Ὁ ἀείμνηστος Παπαδόπουλος, πολλάκις ὑποβαλὼν ἀπὸ τριακονταετίας ὑποψηφιότητα πρὸς κατάληψιν Καθηγητικῆς ἕδρας ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, πρὸς πλεῖστα ἑκάστοτε προσέκοπτε κωλύματα, μόλις δ' ἐφέτος κατὰ Μάϊον ἐκλεγεὶς καὶ προταθεὶς διωρίσθη, χωρὶς ὅμως, δυστυχῶς, νὰ προφθάσῃ καὶ νὰ διδάξῃ. Ὁ μεταστὰς Καθηγητὴς διδάσκων ἅμα καὶ συνέγραφε, προϊόντα δὲ τῆς φιλοπονίας αὐτοῦ ἀπομένουσιν ἡ Ἐκκλησ. Ῥητορικὴ (1888), ἡ Κατηχητικὴ (1904), ἡ Ἐγκυκλοπαιδεία τῆς Θεολογίας (1909) καὶ τὸ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ κρατῆσαν κατηχητικὸν σύστημα (1912).

Ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ τὰ ἡμέτερα Πανεπιστήμια ἐξέδοντο τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

Ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου συνελθοῦσα ἐκτάκτως σήμερον τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου τοῦ 1918, ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου ***Φιλίππου Παπαδοπούλου,*** *καὶ ἐκδηλώσασα τὴν βαθεῖαν αὐτῆς θλῖψιν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τετιμημένου συναδέλφου, ἐψήφισεν ὁμοφώνως τάδε:*

1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ σημαία τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀργήσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τὸ Πανεπιστήμιον εἰς ἔνδειξιν πένθους.

2) Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως.

3) Νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν Κοσμήτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἡ ἐκφώνησις τοῦ ἐπικηδείου λόγου, ἤ, τούτου κωλυομένου, εἴς τινα τῶν καθηγητῶν τῆς οἰκείας Σχολῆς.

4) Νὰ κληθῶσιν οἱ καθηγηταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου μετὰ τῶν φοιτητῶν, ὅπως παρακολουθήσωσι μετὰ τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου τὴν ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ γενησομένην σήμερον ὥρᾳ 2 $^1/_2$ μ. μ. ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, κειμένης ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λουκιανοῦ ἀριθ. 63, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς, ἀνεχόντων τὰς ταινίας τοῦ φερέτρου τῶν Κοσμητόρων τῶν οἰκείων Σχολῶν.

5) Ν' ἀναλάβῃ τὸ Πανεπιστήμιον τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας αὐτοῦ τιμῆς ἕνεκεν.

6) Νὰ σταλῶσι συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ.

Ὁ Πρύτανις — Οἱ Συγκλητικοὶ

Γ. Γαζέπης

Τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, ψαλείσης κατανυκτικῶς ὑπὸ χοροῦ ἐκ μαθητῶν τῆς Ριζαρείου, προέστη ὁ Σεβ. Δημητριάδος κ. Γερμανός, μετ᾽ αὐτὴν δ᾽ ὁ ἐκ τῶν τακτικῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀρχαῖος τοῦ μεταστάντος συμμαθητὴς κ. Γ. Δέρβος προσεφώνησεν οὕτω:

Ἀγαπητὲ συνάδελφε!

Μετὰ πολλῆς θλίψεως ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου πληροφορηθεῖσα πρὸ μικροῦ τὸν θάνατόν σου, ἔσπευσε μετὰ συντετριμμένης καρδίας νὰ καταθέσῃ ἐπὶ τοῦ φερέτρου σου τὸν θαλερὸν στέφανον τῆς ἀγάπης καὶ ν᾽ ἀναθέσῃ εἰς ἐμὲ τὸν παλαιὸν συμμαθητήν σου καὶ νῦν συνάδελφον ἔν τε τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ καὶ τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις, πρὶν ἢ ἡ Ἐκκλησία ψάλῃ τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν.

Ὁ θάνατός σου, ἀγαπητὲ συνάδελφε, εἶναι μεγίστη ἀπώλεια κυρίως εἰς τὴν θεολογικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου· διότι αὕτη θὰ στερηθῇ ἐπιστήμονος ἀνδρός, ἔχοντος πλήρη τὰ ἐφόδια τοῦ πρακτικοῦ κλάδου τῆς Θεολογίας, τὰ ὁποῖα αὕτη ἐκτιμῶσα πρὸ μικροῦ σὲ ἐξέλεξε παμψηφεὶ τακτικὸν καθηγητὴν τοῦ πρακτικοῦ κλάδου τῆς θεολογίας. Τὰ ἐπιστημονικά σου ἐφόδια εἶναι ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ῥητορική, ἡ Λειτουργική, ἡ Ἐγκυκλοπαιδεία τῆς Θεολογίας, ἡ Κατηχητική, ἣν συνέγραψας ὡς βάσιν τῶν κατηχητικῶν σου παραδόσεων εἰδικῶς διὰ τὴν Ῥιζάρειον Σχολήν, μαρτυροῦσι τὸν τέλειον καταρτισμόν σου, ἀγαπητὲ συνάδελφε. Τέλος ἡ πραγματεία σου ἡ «ἐπιγραφομένη τὸ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οἰκουμενικῇ Ἐκκλησίᾳ κρατῆσαν κατηχητικὸν σύστημα» εἶναι ὅλως πρωτότυπος, στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἐρεύνης τῶν ἀρχαίων κατηχητικῶν πηγῶν καὶ κατ᾽ αὐτὰς ὁτὲ μὲν συμπληροῦσα τὰ ἐλλείποντα, ὁτὲ δὲ ἐλέγχουσα τὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἀστοχοῦντα παρὰ τοῖς ξένοις κατηχητικῶν συστημάτων συγγραφεῦσι.

Τοιαύτην ἀρτίαν κεκτημένος ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν καὶ εἰδικῶς κατηρτισμένος θὰ ἠδύνασο, ἀγαπητὲ συνάδελφε, νὰ παράσχῃς εἰς τοὺς φοιτητὰς τὰς γνώσεις τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας καὶ ν᾽ ἀσκήσῃς αὐτοὺς ὡς πεπειραμένος καὶ δόκιμος καὶ ζηλωτὴς καθηγητὴς εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου. Ἀλλὰ ἄλλαι μὲν αἱ βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ ὁ Θεὸς κελεύει. Εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ Θεοῦ ἡμεῖς, ὡς καὶ ἡ τεθλιμμένη σύζυγος καὶ τὰ προσφιλῆ αὐτοῦ τέκνα, ὑπείκοντες, ὀφείλομεν ν᾽ ἀναφωνήσωμεν τὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς: ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο, εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησιαστικά.

Ἱερὰ Σύνοδος.— *Συνεδρία 26ης Νοεμβρίου.* —Ἐνεκρίθη ἡ ἀπόλυσις τοῦ Ἱεροδ. τῆς Ἐπισκοπῆς Ἄρτης Γεωργίου Παλούκη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Τρίκκης.

—Διετάχθησαν τακτικαὶ ἔνορκοι ἀνακρίσεις κατὰ τοῦ ὑπὸ τῆς Ἐπισκ. Ἐπιτροπῆς Μαντινείας καταγγελθέντος Ἱεροδ. Δαυῒδ Βασιλάκη.

—Ἐνεκρίθη ἡ διεξαγωγὴ ἀνακρίσεων κατὰ τοῦ ἱερέως Ἐμμανουὴλ Καλαφαγιάννη τῆς Ἐπισκ. Μαντινείας.

—Διετάχθησαν ἀνακρίσεις κατὰ τοῦ κατηγορηθέντος ἱερέως Πέτρου Καλο-

γερεσίτου, τῆς Ἐπισκ. Μαντινείας.

— Ἐπίσης ἀνακρίσεις διετάχθησαν κατὰ τοῦ ἱερέως Πέτρου Μαντούσκα τῆς Ἐπισκ. Ἠλείας συνεπείᾳ κατηγορίας ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας κλ.

— Ἐνεκρίθη ἡ ἐκλογὴ νέου Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς μονῆς Ἀναργύρων τῆς Ἐπισκοπῆς Ὕδρας.

— Ἐνεκρίθη ἡ τέλεσις ἓξ γάμων κωλυομένων ἐκ βαθμοῦ συγγενείας ἕκτου ἐξ αἵματος ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Κερκύρας, ἐφ᾽ ὅσον ὁ ἁρμόδιος Ἐπίσκοπος κρίνει, ὅτι συντρέχουσι πρὸς τοῦτο σοβαροὶ λόγοι ἐπιεικείας.

28 *Νοεμβρίου:* Ἐδόθη ἄδεια πρὸς ἔλευσιν εἰς Ἀθήνας τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Χαλκίδος.

— Ἀπουσίας ἄδεια διὰ λόγους ὑγιείας ἐδόθη καὶ τῷ ἱεροκήρυκι Ἀργολίδος Θεοδορήτῳ Βασιλοπούλου.

— Συνεπείᾳ ἐρωτήματος τῆς ἱ. Μητροπόλεως Ἀθηνῶν περὶ τοῦ ἂν ἱερεὺς τυχὼν παρὰ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐνταλτηρίου γράμματος Πνευματικῆς Πατρότητος δύναται νὰ ἐπιτελῇ τὰ ἐκ τοῦ ὑπουργήματος τούτου ἐν ἱδιαδήτινι Ἐπισκοπικῇ περιφερείᾳ ἄνευ ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, ἡ Ἱ. Σ. ἀπεφάνθη ἀρνητικῶς.

— Ἐνεκρίθη ἡ προσωρινὴ τοποθέτησις τοῦ ἱερέως Γ. Δεκανέα ἐν τῷ χωρίῳ Πιάνη τῆς Ἐπισκοπῆς Μαντινείας.

— Ἐπεκυρώθη ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς μονῆς Βλαχερνῶν ἐν τῇ Ἐπισκοπ. Ἠλείας.

— Ἐνεκρίθη ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἱερέως Δημ. Οἰκονομοπούλου ἐν τῇ Ἐπισκοπ. Ἐπιτροπῇ Κορινθίας διὰ τοῦ ἱερέως Ἡλιοὺ Παπαμετζελοπούλου.

— Διετάχθησαν τακτικαὶ ἀνακρίσεις καὶ εἰσαγωγὴ εἰς δίκην παρὰ τῷ οἰκείῳ Ἐπισκ. Δικαστηρίῳ τοῦ πρόσφυγος ἱερέως Ἀθανασίου Μπαμπούτσογλου, καταγγελθέντος ὑπὸ τῆς Ἐπισκ. Ἐπιτροπῆς Καλαβρύτων ἐπὶ σκανδάλοις καὶ ἀντικανονικαῖς ἱεροπραξίαις.

— Ἐπετράπη εἰς τοὺς ἐκτίσαντας τὴν ποινὴν αὐτῶν ἱερεῖς τοῦ χωρίου Μπαμπίστη τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀκαρνανίας ὅπως ἀναλάβωσι τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα.

— Ὁ Παν. Μητροπ. Σμύρνης κ. Χρυσόστομος ἀπηύθυνεν ἐκ Κ/πόλεως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι Σμυρναίους συγκινητικωτάτην Ἐγκύκλιον, ἐν ᾗ ζωηρότατα ἐκτραγῳδῶν τὰ δεινὰ τοῦ τε ὑπ᾽ αὐτῷ ποιμνίου καὶ τοῦ ὅλου ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ, παρακελεύεται νὰ ἐνεργήσωσιν ἐν ἀλλήλοις ἔρανον ἵνα «καταψύξῃ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ψυχὴν» τῶν δεινοπαθησάντων, «διότι ὀδυνῶνται ἐν τῇ φλογὶ καὶ τῇ καμίνῳ ταύτῃ τῆς κοινῆς τοῦ Γένους μας καὶ δεινῆς συμφορᾶς». Τὴν συμφορὰν ταύτην ὁ Μητροπολίτης χαρακτηρίζει ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὡς λαίλαπα διωγμῶν καὶ ἐρημώσεως «ἀπαραδειγμάτιστον ἐν τῇ ἐθνικῇ μας ἱστορίᾳ», διότι «ἐπὶ τέσσαρα καὶ ἥμισυ ζοφερὰ ἔτη ἤνοιξεν εἰς τὸ ἐθνικόν μας σῶμα πληγὰς τοιαύτας, ὁποίας οἱ τέσσαρες καὶ ἥμισυς αἰῶνες τῆς δουλείας, ὅσοι ἀπὸ τῆς ἁλώσεως μέχρι τῆς σήμερον διέρρευσαν, δὲν μᾶς προὐξένησαν, ἢ μᾶλλον, οἱ ἐξανδραποδισμοὶ καὶ αἱ ἐρημώσεις τῶν τελευταίων τούτων τεσσάρων καὶ ἡμίσεος σκοτεινῶν ἐνιαυτῶν εἶνε ἐν σμικρογραφίᾳ μία ἀλγεινὴ ἐπιτομὴ καὶ σύνοψις τῶν μεγάλων δεινῶν καὶ συμφορῶν, πρὸς ἃς ἐπαλαίσαμεν ἐπὶ $4^1/_2$ ἑκατονταετηρίδας, μὲ μόνην τὴν διαφοράν, ὅτι τὰ τελευταῖα δεινὰ πλήγματα ἦλθον τόσον ἀλλεπάλληλα καὶ ἐν οὕτω βραχεῖ σχετικῶς χρόνῳ, ὥστε ἔπνιξαν, τρόπον τινά, τὸ ἱστορικὸν ἄλγος τῶν παθημάτων τῶν δεκατεσσάρων γενεῶν τῆς ἐπαχθοῦς καὶ ἀπεχθοῦς δουλείας μας... Τὸ ἐν Τουρκίᾳ ἐναπολειφθὲν Ἑλληνικὸν στοιχεῖον

ἐφάνη πρὸς στιγμὴν ὅτι κατέβη εἰς τὸν Ἅδην, διὰ νὰ μὴ ἀναβῇ ἐκεῖθεν ποτὲ πλέον...». Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Μητροπολίτης ἀνακοινοῦται, ὅτι «ἐκ τῶν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας ἐν μέσῳ τῶν τουρκικῶν χωρίων διεσκορπισμένων ἀδελφῶν μας, ἀνερχομένων δὲ εἰς τὸν ἐπιβλητικὸν ἀριθμὸν τῶν 400,000 ψυχῶν, ζήτημα εἶνε ἂν ζῇ μόνον τὸ $^1/_4$. Ἐκ δὲ τῶν στρατολογηθέντων διὰ τὰ κατ' εὐφημισμὸν ὀνομασθέντα «ἐργατικὰ τάγματα» ὁμαιμόνων μας ἀδελφῶν μόλις τὸ $^1/_{10}$ ζῇ, διότι εἶνε ἀπηκριβωμένον διὰ πολλῶν καὶ ἐπισήμων παρατηρήσεων καὶ ἐκθέσεων, ὅτι ὑπερέβη τὰ 80 % ἡ θνησιμότης εἰς τὰ χριστιανικὰ κατὰ προτίμησιν ταῦτα τάγματα, ὅσα ἐστάλησαν νὰ κατασκευάζωσι τὰς κολοσσιαίας σήραγγας ὑπὸ τὸν Ταῦρον καὶ τὰ ὄρη τοῦ Ἀμανοῦ, ἢ νὰ κόπτωσι τὸν ἰσθμὸν τῆς Κυζικηνῆς χερσονήσου, ἢ νὰ ἐργάζωνται ἐπὶ 18 ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον ἐν τοῖς μεταλλείοις τῶν γαιανθράκων, ἢ νὰ κρημνίζωσι καὶ μετατοπίζωσιν ὁλόκληρα βουνὰ πρὸς δημιουργίαν τάχα νέων στρατιωτικῶν δρόμων...». Ὁ κάλαμος τοῦ Μητροπολίτου τοὺς ἐπιζήσαντας τῆς τεραστίας ταύτης συμφορᾶς ἐν Τουρκίᾳ χριστιανοὺς χαρακτηρίζει διὰ τοῦ ἀποστολικοῦ ὡς «ζῶντας καὶ περιλειπομένους» καὶ ὡς «λείψανα» περισωθέντα ἐκ τῆς πανωλεθρίας. Κατακλείων τὴν ἐπιστολὴν ὁ Μητροπολίτης «καταπίπτει ἐπὶ τοῦ τραχήλου πάντων» τῶν πρὸς οὓς ἀπευθύνεται Σμυρναίων, καὶ «περιλούει τὰ μέτωπα καὶ τὰς παρειὰς πάντων δι' ἀπείρων φιλημάτων ἀγάπης, τιμῆς, εὐχαριστιῶν καὶ εὐλογιῶν».

Οἱ ἐν Τουρκίᾳ διωγμοὶ τῶν Ἑλλήνων. — Ἐξ ἀνταποκρίσεων ἐκ Κ/πόλεως Ἑλλήνων δημοσιογράφων λαβόντων πληροφορίας αὐθεντικὰς παρ' ἀξιωματούχων καὶ ὑπευθύνων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις προσώπων, ἀνακοινοῦται ὁ ἀκόλουθος ἐπίσημος στατιστικὸς πίναξ τῶν κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον γενομένων ἐκτοπίσεων ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ἐν Τουρκίᾳ:

Εἰς τὰς Σαράντα Ἐκκλησίας ἐξετοπίσθησαν 14,500 ψυχῶν. Εἰς τὰς ἐπαρχίας:

Ἀμασείας	90,000
Ἀϊδινίου	20,000
Νεοκαισαρείας	20,000
Δαρδανελλίων	8,500
Ἐφέσου	27.291
Ἡρακλείας	16,615
Τραπεζοῦντος	20,000
Χαλδείας	38,000
Ἀδριανουπόλεως	17,360
Σωζοπόλεως	11,250
Βιζύης	7,039
Λιτίτσης	10,782
Αἴνου	10,057
Διδυμοτείχου	51,530
Γάνου καὶ Χώρας	10,000
Καλλιουπόλεως	25,000
Μυριοφύτου	13,124
Προικονήσου	25,000
Χαλκηδόνος	8,000
Νικομηδείας	10,000
Ροδουπόλεως	15,000
Προύσσης	12,000
Κυζίκου	13,500
Δέρκων	15,000
Κυδωνιῶν	30,000
Ἀνέων	10,000
Ἡλιουπόλεως	25,000
Πισιδείας	25,000
Κολωνίας καὶ Θεοδοσιουπόλεως (Ἐρζεροὺμ)	8,000
Ἐν συνόλῳ	608,548

— Ἐξ ἐράνου γενομένου μεταξὺ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν φοιτητῶν καὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ αὐτοῦ προσωπικοῦ συνελέγη τὸ ποσὸν 17,230 δραχμῶν, ὅπερ θὰ ἐγχειρισθῇ τῇ ἁρμοδίᾳ ἐπὶ τῶν ἐράνων ὑπὲρ τῶν θυμά-

ον τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας Ἐ-
τροπῇ.

— Ἐκ τοῦ τελευταίου τεύχους τοῦ
Γρηγορίου Παλαμᾶ» (31 Ὀκτ.) ἀρυό-
εθα τὰς ἀκολούθους εἰδήσεις:

— Τὸ Ἐκκλησ. Ἀρχ. Συμβούλιον δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τὰς ἱερὰς Μη-
οπόλεις καὶ Ἐπισκοπὰς τῶν Νέων
ωρῶν, ζητοῦν τὴν γνώμην τῶν ἱεραρ-
ῶν ἐπὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς καὶ ἐν ταῖς
έαις Χώραις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου
ερὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἄνευ προσόν-
ων χειροτονίας, ἵνα ἡ πρὸς τὸ Ὑπουρ-
εῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δοθησο-
ένη ἀπάντησις εἰς σχετικὸν ἐρώτημα
ρέρῃ πληρέστερον καὶ αὐθεντικώτε-
ρον τύπον», παρακαλεῖ ὅπως μέχρι
ῆς ὁριστικῆς τοῦ ζητήματος φύσεως
αύσωσιν αἱ χειροτονίαι, ἐξοικονομου-
ένων ἐκ τῶν ἐνόντων τῶν παρουσια-
ομένων ἑκάστοτε ἀναγκῶν.

— Δι' ἑτέρας πρὸς τοὺς αὐτοὺς Ἐγ-
υκλίου προτρέπονται οἱ Ἱεράρχαι
τως διενεργήσωσιν ἐράνους μεταξὺ
οῦ ὑπ' αὐτοὺς κλήρου καὶ τοῦ ποι-
νίου, διατάξωσι τὴν κατὰ Κυριακὰς
αὶ ἐπισήμους ἑορτὰς περιφορὰν δί-
κων ἐν τοῖς ναοῖς καὶ ζητήσωσι τὴν
ενναίαν συνδρομὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν
αὶ κοινοτικῶν ταμείων ὑπὲρ τῶν ἀνα-
ήρων τοῦ πολέμου καὶ τῶν χηρῶν
αὶ ὀρφανῶν τῶν ἡρωϊκῶς ἐν τῷ ὑπὲρ
ῆς πατρίδος ἀγῶνι πεσόντων.

— Ἀπὸ τῆς 20 παρελθόντος Αὐγού-
του ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ
ὸ Ε. Α. Συμβούλιον, εἰς ἀντικατάστα-
ιν τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Πέτρας κ.
ίτου κληθέντος τοῦ Πανιερ. Μητροπ.
ικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἰωακείμ.

— Τὸ Ε. Α. Σ. προέτεινεν ὡς τοπο-
ηρητὴν τῆς χηρευούσης Ἐπαρχίας
Βελλᾶς καὶ Κονίτσης τὸν ἐν τῷ Ἁγίῳ
ρει διαμένοντα Ἐπίσκοπον Νύσσης
Παΐσιον, διεμαρτυρήθη δὲ πρὸς τὸ
Ὑπουργεῖον διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν
μητροπολιτικῶν οἰκημάτων Κοζάνης εἰς Δημαρχεῖον καὶ Καστορίας εἰς Διοικητήριον.

— Ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀπεμακρύνθη διὰ λόγους πολιτικῆς φύσεως τῆς ἕδρας αὐτοῦ ὁ Παν. Μητροπ. Γρεβενῶν κ. Αἰμιλιανός.

— Ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἁγίου Ὄρους ὁ Παν. Μητροπ. Πελαγωνείας κ. Χρυσόστομος πρὸς μετάβασιν εἰς Μοναστήριον, ἕδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ.

— Ἀπενεμήθη καὶ ἐπεδόθη τῷ Παν. Μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίῳ ὑπὸ τῆς Σερβικῆς Κυβερνήσεως τὸ παράσημον τοῦ ἁγ. Σάββα α' τάξεως.

— Ὁ Παν. Μητροπ. Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος παρέστη μετὰ συνοδείας ἐν τελετῇ, γενομένῃ ἐν τῇ ἰσραηλιτικῇ Συναγωγῇ «Μπὲθ Σαοὺλ» ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐπετείῳ τῆς δηλώσεως τῆς Κυβερνήσεως τῆς Μ. Βρεττανίας περὶ ἱδρύσεως ἐν Παλαιστίνῃ Ἰσραηλιτικοῦ Κράτους.

— Ὁ κ. Π. Ν. Ἐξηνταβελώνης ἐδήλωσε δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης, ὅτι θὰ διαθέσῃ 50.000 δραχμὰς ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Δημητρίου, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

— Εἰδήσεις ἐκ Βουλγαρίας ἀναφέρουσιν ὡς ἐπισήμως ἐξηκριβωμένον ὅτι οἱ Βούλγαροι διαρπάσαντες μετεκόμισαν εἰς Βουλγαρίαν κατ' Αὔγουστον τοῦ 1917 τοὺς πολυτίμους βυζαντινοὺς θησαυροὺς μιᾶς Μονῆς καὶ 72 ναῶν τῆς ἐπαρχίας Μελενίκου βάρους πολλῶν ἑκατοντάδων ὀκάδων χρυσοῦ καὶ ἀργύρου· τὰ κειμήλια ταῦτα εἶνε ἀριστουργήματα τέχνης καὶ μεγάλης ἀρχαιολογικῆς ἀξίας. Μέρος τῶν θησαυρῶν τούτων ἀπενέθη ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ρήλου, ἄλλο δὲ διενεμήθη μεταξὺ τῶν διαρπασάντων αὐτοὺς στρατηγῶν·

Ἰβὰν Ροῦσεφ, διοικητοῦ τῆς μεραρχίας Ρήλου καὶ τοῦ λοχαγοῦ τοῦ 14ου πεζικοῦ συντάγματος Γεωργίου Σικώφ, οἵτινες πρὸς ἀπόκρυψιν τῆς ἐνοχῆς αὐτῶν ἐξηφάνισαν τὸν δημογέροντα Χατζῆ Δημήτριον, ἐπυρπόλησαν δὲ καὶ τὸ ἐκκλησίας τοῦ Μελενίκου.

Περὶ τὸν πόλεμον.

Πολεμικὸν Ἡμερολόγιον: 27, ἄφιξις τῶν Βενιζέλου καὶ Πολίτου εἰς Παρισίους. Ἡ Συνεννόησις ἀπεδέχθη τὴν παράτασιν τῆς ἀνακωχῆς. Χάος ταραχῶν ἐν Βερολίνῳ. Ἡ ἀγγλικὴ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ προτείνῃ εἰς τὸ Συνέδριον τῆς εἰρήνης τὴν ἁπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ὁριστικὴν κατάργησιν της στρατιωτικῆς θητείας. Οἱ Ἕλληνες κάτοικοι τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου ζητοῦσι τὴν ἵδρυσιν αὐτόθι ἀνεξαρτήτου «Δημοκρατίας τοῦ Εὐξείνου» μὲ πρωτεύουσαν τὴν Τραπεζοῦντα. Ὁ Μιλιούκωφ ἀφίκετο εἰς ΚΠολιν μεταβαίνων εἰς Παρισίους. — 28, συμμαχικὰ στρατεύματα εἰσέβαλον εἰς Οὐκράϊναν. — 29, ὁ κ. Ἀντὸρ ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας. — 30, ὁ Οὐΐλσων ἔφθασεν εἰς Βρέστην. Σχηματισμὸς νέας Κυβερνήσεως ἐν Βελγί[ᾳ] ὑπὸ τὸν Δελακρουᾶ. — 1 Δεκ., σχημα[τισμὸς] νέας Βουλγαρικῆς Κυβερνήσε[ως] ὑπὸ τὸν Δάνεφ. Παραιτηθείσης τῆ[ς] ὑπὸ τὸν Μαρκιλομὰν Ρουμανικῆς Κυ[βερνήσεως], ἐσχηματίσθη προσωρινὸ[ν] ὑπηρεσιακὸν Ὑπουργεῖον ὑπὸ τὸν στρα[τηγὸν] τὸν Κοάντα. Οἱ Οὐκρανοὶ νικήσαντε[ς] τοὺς Μπολσεβίκους ἀνακατέλαβον τ[ὸ] Κίεβον. — 3, σοβαραὶ ἀντισημιτικαὶ τα[ραχαὶ] ἐν Πολωνίᾳ καὶ Γαλικίᾳ. Ὁ Γάλλος στρατηγὸς Λυωταὶ διωρίσθ[η] διοικητὴς Συρίας. Ὁ ναύαρχος Κολ[τσὰκ] ἀνεκήρυξεν ἑαυτὸν δικτάτορα τῆ[ς] Ρωσίας ἐν Ὄμσκ. Ἐδολοφονήθη [ὁ] Πρόεδρος τῆς Πορτογαλλικῆς Δημο[κρατίας]. Δύο προὔχοντες μουσουλμᾶν[οι] ἀνεκήρυξαν ἑαυτοὺς Κυβέρνησιν ἐ[ν] Βηρυτῷ.

ΝΕΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

[Ὁ «Ἐκκλησ. Κῆρυξ» ἀναφέρει μετὰ συντόμου κρίσεως πᾶν σύγγραμμα εἴτε μελέτημα ἐ[ν] περιοδικῷ ἢ φύλλῳ, τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ].

Οἰκονόμου Κωνσταντίνου Χιονῆ, Ὑπόμνημα ἀνορθωτικὸν περί τινω[ν] σημείων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πράξεως. Πειραιεύς, Τύποις Εὐθυμίου Ν. Πρου[...]κάκι, 1918.

Τὸ Ὑπόμνημα τοῦτο προσφωνεῖται τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν κ. Με[λε]τίῳ, θίγει δὲ σημεῖά τινα τοῦ κοινωνικοῦ βίου, τῆς ἐνοριακῆς πράξεως, το[ῦ] ἀγάμου καὶ ἐγγάμου κλήρου, ὡς καί τινα τῶν τῆς λατρείας, ἅτινα, κατὰ τὸ[ν] σ. αὐτοῦ, δέον νὰ ἐπανορθωθῶσι καθ᾽ ἃ ὑποδεικνύει, ὀρθῶς ἔν τισι.

γ. π.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἀθηνῶν δρχ. 10, Ἐπαρχιῶν δρχ. 12, Ἐξωτερικοῦ δρχ. 15. Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.

Γραφεῖα ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Διευθυντὴς ΧΑΡΙΛ. Ι. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ